

---

Jyotirlingadishivakshetravarnanam

ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಾದಿಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವರ್ಣನಂ

Document Information



---

Text title : Jyotirlingadishivakshetravarnanam

File name : jyotirlingAdishivakShetravarNanam.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc\_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | mAheshvarAkhyah prathamAMshaH | adhyAyaH 20 -  
kShetravarNanam | 16-51||

Latest update : December 17, 2023

Send corrections to : [sanskrit@cheerful.com](mailto:sanskrit@cheerful.com)

---

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

**Please help to maintain respect for volunteer spirit.**

---

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

---

December 17, 2023

*sanskritdocuments.org*

---

## ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಾದಿಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವರ್ಣನಂ



(ಈಶ್ವರದೇವೀ ಸಂವಾದೇ)

ಸಂತುಷ್ಟಾ ಭವ ಶೈಲನಂದಿನಿ ಶಿವೇ ನಾತಃ ಪರಂ ವಿದ್ಯತೇ  
ಮಲ್ಲಿಂಗಾರ್ಚನಮೇವಸಾಧನಪರಂ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದಂ ಶಾಶ್ವತಂ .  
ಕಿಂ ಯಜ್ಞೈರಖಿಲವ್ರತಾದಿಚರಣೈಃ ಕಿಂ ದಾನಸಂಘೈರ್ಜಪೈ-  
ರೇತತ್ಕಿಂ ವಿತನೋತಿ ಮುಕ್ತಿರಿತಿ ಯಾ ಸಾಧೀರ್ಹಿ ದುಃಖಾತ್ಮನಾಂ .. 16..  
ಉದ್ಯದ್ಬಾಲದಿವಾಕರೇಂದುಸದೃಶೈಃ ಕೈಲಾಸಶೃಂಗಾಗ್ರಗೈಃ  
ಮಾಣಿಕ್ಯಮಲಹೀರಕೈಶ್ಚ ಕಲಿತೈಸ್ಸಧಾಗ್ರಶೃಂಗೈಶ್ಚಿವೇ .  
ತತ್ತಲ್ಲೋಕನಿವಾಸಿಭಿಸ್ಸುರಗಣೈಸ್ಸಂಜಾತವಿಸ್ಮಾಪಕೈಃ  
ನಾನಾಸೂರ್ಯಶಾಂಕಸಂಭವಮಹಾಕಾಂತ್ಯಾಧಿಕಂ ಶೋಭತೇ .. 17..  
ಕೈಲಾಸಾಚಲಮಾನುಪಾದಶಿಖರೇ ಸತ್ಯಾಧಿಕೇ ಮೇರುಗಾ  
ಲೋಕಾಲೋಕಿನ ಏವ ತತ್ರ ವಿಹಿತಾ ದಿಕ್ಪಾಲಂಘಾಶ್ಚಿವೇ .  
ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಟುಮಹೇಶ್ವರಾಮರವರಾಸ್ಸಪ್ತರ್ಷಯೋಽಮೀಗ್ರಹಾಃ  
ಶ್ಲೋತ್ತಾನಾತ್ಮಜ ಏಷ ಭಾಂತಿ ನಿತರಾಂ ತಾರಾಗಣಾ ರಾಶಯಃ .. 18..  
ತೇ ಮೇರುಂ ಪರಿತೋ ಭ್ರಮಂತಿ ಗಿರಿಜೇ ಪಶ್ಯಾಧುನಾ ಸಂತತಂ  
ತತ್ತದ್ಗೋಪುರಮಧ್ಯಭಾಗವಿಲಸತ್ತಾಯತ್ರಿಕಾಣಾಂ ಸ್ವನೈಃ .  
ತತ್ತತ್ಕಾಲಶಿವಾರ್ಚನೇಷು ಕಲಿತೈರ್ಭೀರೀಜಶಂಖಾರವೈಃ  
ಕೈಲಾಸೋಪ್ಯಯಮೀಶ್ವರೇಶ್ವರಿ ಮಹಾಸನ್ನಾದನಾದಾಂತರಃ .. 19..  
ಮೇಘಾನಾಂ ಶತಕೈರಪಿ ಪ್ರಮುದಿತೋ ಘೋಷೈಕಮೂಷಾಮುಖಃ ..  
ವಸುಧಾಧರಕಂದರಾಂತರಸ್ಥಾರದಖಂಡದ್ವಿರದಾಃ ಕಿಶೋರನಿಹ್ಮಾಃ .  
ಸ್ವಕಕಾಧರಕೇಸರೈರ್ನಗೇಂದ್ರೈಃ ಪರಿನಿಂದತಿ ವಿದೀಪ್ತಮಿತ್ಯುಮೇಽದ್ಯ .. 20..  
ರವಿರಥ ತುರಗೋತ್ಥಹ್ನೇಷಘೋಷಂ ಪರಿಶೃಣ್ವಂತಿ ಇಮೇ ಹಯಾರಿಸಂಘಾಃ .  
ವಿನತಾನನಕರ್ಣಶೃಂಗನೇತ್ರಾಸ್ತಟಿದುತ್ಥಾಖಿಲಸ್ಮರೈಕರಾವಾಃ .. 21..  
ಖರಖುರಪರಿಘಟ್ಟನೋಧಧೂಲ್ಯಾಜಲದನಿಭಂ ರವಿಮಂಚಿಕೇಽದ್ಯಪಶ್ಯ .  
ರವಿರಪಿ ಸ್ವತನೂಜಮುಖ್ಯವಾಹೈರ್ಗಿರಿಸಂಸ್ಥೈರಭಿಜಾತಲಜ್ಜಯೇವ .. 22..  
ಪ್ರಸಭಂ ಮೇಘಗಣಂ ವಿಶೀರ್ಯ ಹಸ್ತೈರ್ವಿಜಿತೋಽಸ್ಮೀತಿ ದಿಶಂ ಪ್ರಯಾತಿ  
ಯಾಮೀಂ .

ಮದಾಲಯೋಽಯಂ ಕಲಧೌತಶೈಲಸ್ತದಗ್ರತೋ ಭಾತಿ ಸುವರ್ಣಶೈಲಃ .. 23..  
ತದೂರ್ಧ್ವಮೌಲಿಸ್ಥಿತಲೋಕಜಾಲಂ ವಿಲೋಕಯಾಥೋ ವಿಹಿತನ್ನಗಸ್ಯ ಮೇ .. 24..  
ಬ್ರಹ್ಮಾಪ್ಯೇಷ ಸೃಜತ್ಯಜಸ್ರಮಖಿಲಂ ಲೋಕಂ ಹರಿಃ ಪಾತ್ಯಯಂ  
ರುದ್ರಸ್ಸಂಹರತೇಽನಿಶಂ ಸುರವರೈರ್ದಿಕ್ಪಾಲಸಂಘೈಶ್ಶಿವೇ .  
ಸತ್ಯಸೋವಿಧಿರೇಷ ವಿಷ್ಣುಭವನಂ ವೈಕುಂಠಮಾಲೋಕಯಾ-  
ಪೀಶಾನಸ್ಯ ಪುರಿಯಮದ್ರಿವರಜೇ ಚೇಂದ್ರಸ್ಯ ಚೈಷಾ ಪುರೀ .. 25..  
ಏಷಾ ಸಂಯಮಿನೀ ಪುರೀ ಸುವಿಹಿತಾ ಕ್ಷೀರೋದಧೇಃ ಪಾರತೋ  
ಗಂಗೈಷಾ ಸರಿತಾಂ ವರಾ ತ್ರಿಜಗತಾಂ ಪಾಪಾಪಹಾ ಮೇ ಪುರೀ .  
ಲಿಂಗಾಲಂಕೃತಕೋಟಿಕಾರ್ಬುದನಿಭಾ ವಾರಾಣಸೀಜ್ಯಾ ಶಿವೇ  
ವಿಶ್ವೇಶಾಖ್ಯಮಹೇಶಲಿಂಗವರಗಂ ದೇವ್ಯನ್ನಪೂರ್ಣಾ ತ್ವಯಾ .. 26..  
ಸುರಾಸುರಾ ಯತ್ರ ವಸಂತಿ ಮುಕ್ತಯೇ ವಸಂತ್ಯನಿಷ್ಠಂ ಪರಿಹಾಯ ಮತ್ಸರಂ .  
ಯತೋ ನ ಮುಕ್ತಂ ಹಿ ಮಯಾವಿಮುಕ್ತಂ ವದಂತಿ ವೇದಾ ಅಪಿ ತತ್ಪ್ರಭಾವಂ .. 27..  
ಗಂಗಾದ್ವಾರಮಿದಂ ಪಿತುಸ್ತವ ಮಹಾಮೌಲೌ ಚ ಕೇದಾರಕಂ  
ಚೈಷಾ ಸಾ ವತಪಾಟಲೀನಗರಗಾಯಸ್ಯಾಸ್ಸುತಾ ಮಾನಸಾಃ .  
ಗಂಗಾಸೂರ್ಯತನೂಜಯೋಶ್ಚ ವಿಹಿತಸ್ಸಂಗೋಽತ್ರ ಮುಕ್ತ್ಯೈ ನೃಣಾಂ  
ಸ್ನಾತಾನಾಂಚ ಸದಾ ಸರಿತ್ವತಿವರೇಣಾಲಿಂಗಿತಾ ಜಾಹ್ನವೀ .. 28..  
ಗಂಗಾಸಾಗರಸಂಗಮೋಽತ್ರ ಗಿರಿಜೇ ಸೋಮೇಶ್ವರೋಽಯಂ ಸದಾ  
ಸೇವ್ಯಾನಾಂ ಸಫಲಂ ಕರೋತಿ ಚ ಮನಸ್ಸಂತಾಪಪಾಪಾಪಹಂ .. 29..  
ಏಷಪ್ರಯಾಗಸ್ಸಕಲಾಪಗಾಶ್ರಯೋ ಗಂಗಾಪಿ ಯತ್ರಾಂಬುಜಮಿತ್ರಜಾಯುತಾ .  
ತತ್ರಾಪ್ನುತಾನಾಂ ದಿವಿ ದೇವಿ ವಾಸೋ ವಿಸರ್ಜಿತಾಂಗಾ ಯದಿ ತೇಷು ಮುಕ್ತಿಃ .. 30..  
ಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವೇದಿರನಂತಪುಣ್ಯದಾ ಗಯಾ ಪಿತ್ವಾಣಾಂ ಪ್ರಮುದೇ ಭವಾನಿ .  
ಪಶ್ಯಾದ್ಯ ತತ್ತ್ವವ ಪದಂ ಮದೀಯಂ ಸುರದ್ವಿಜಾನಾಂತು ತಥೈವ ವೈಷ್ಣವಂ .. 31..  
ತನ್ನೈ ಮಿಷಂ ಪುಣ್ಯತಮಂ ಮಹರ್ಷಿಭಿಸ್ಸಮಾಕುಲಾಂ ತಾಂ ಬದರೀಂ ವಿಲೋಕಯು  
.
ಸಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಸುರಸಂಘಸಂವೃತಸಪ್ತೈವ ಪುರ್ಯೋಽತ್ರ ವಿಮುಕ್ತಿಹೇತವಃ .. 32..  
ಏತದ್ಧ್ವಾ ದಶಲಿಂಗಸಂಘಮಗಜೇ ತತ್ತತ್ಪುರೀಷ್ಯ ಸ್ಥಿತಂ  
ಚೋಂಕಾರೋ ಘುಸೃಣೇಶ್ವರೋಽಯಮಗಜೇ ಶ್ರೀಕಾಮನಾಥೋಽಮ್ಬಿಕೇ  
ಅಸೌ ಮಹಾಕಾಲವರೋ ಮಹೇಶೋ ನಾಗೇಶ್ವರೋ ವೇಣುವನೈಕಸಂಶ್ರಯಃ .. 33..  
ಏಷಾ ಶರ್ಮದನರ್ಮದಾತ್ರಕಲಿತಾ ಲಿಂಗೈಕಸಂಘಾವೃತಾ  
ಶೋಣೋಽಯಂ ಸರಿತಾಂ ಪತಿಂ ಪ್ರವಹತೇ ಲಿಂಗೈಕಸಂಘನಶ್ರಯಃ .  
ಪುಣ್ಯಾ ಬಾಹುನದೀ ಸುಪುಷ್ಕರಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪ್ರಭಾಸಂ ತ್ವಿದಂ  
ಮಲ್ಲಿಂಗಾಮಲಪಾತಕಂ ಗಿರಿವರಾಜ್ಜಾತೇಽಮರಂ ಕಂಟಕಂ .. 34..

ಶ್ರೀರುದ್ರೋಽಮರಕೋಟಿರೇಷ ವಿಹಿತಃ ಪಿಂಡಾರಕಂ ಮತ್ತ್ರಿಯ-  
 ಇಷ್ಟಿತತ್ಕ್ಷೇತ್ರವರಂ ಕುರುಪ್ರಭವಜಂ ವಿಂಧ್ಯೋ ಹ್ಯಯಂ ಶೈಲಜೇ .  
 ಏಷ ಶ್ರೀಶೈಲಮಾಲಿರ್ಭವಜನಿತಮಹಾಪಾಪಸಂಘೈಕಹಂತಾ-  
 ಚೈಷಾತ್ತ್ಯಂಬಕಶೈಲಜಾ ಸುವಿಹಿತಾ ಗೋದಾವರೀ ನಿಮ್ಮಗಾ .. 35..  
 ಕೃಷ್ಣಾ ಚಾಪಿ ಸರಿಧ್ವರಾಭಿನಿರತಾ ಲಿಂಗಾವೃತಾ ಪುಣ್ಯದಾ .. 36..  
 ತತ್ಪ್ರಾಂತಸಂಸ್ಥೋ ಘಟಜೋ ಮುನೀಶೋ ಮಯಾ ಪುರಾ ಪ್ರೇಷಿತ ಏವ  
 ವಿಂಧ್ಯಹೃತ್ .  
 ಪಶ್ಚಾದಧಾಂಭೋನಿಧಿತೀರಸಂಗತಂ ಗೋರ್ಕಣಮೇತನ್ಮಮ ಲಿಂಗಮಂಬಿಕೇ .. 37..  
 ಅರುಂಧದೇಷೋಽಮರಮಾರ್ಗಮಂಬಿಕೇ ಪ್ರಜಾತರೋಷಃ ಕನಕಾಚಲೇನ .  
 ವಿಂಧ್ಯೋಽಪ್ಯಯಂ ಶೈಲವರಸ್ತ್ವ ದಾಶ್ರಯಾತ್ಪುಣ್ಯಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಪುರಂ ಸುಪುಣ್ಯದಂ  
 .. 38..  
 ಕೋಲಾಸುರೇಣಾತ್ರ ಸಮೀಹಿತಾ ಪುರೀ ತಪಸ್ಯತಾ ತಸ್ಯ ವಧಾತ್ವಯಾ ಜಿತಾ .  
 ಏಷೋಽರುಣಾದ್ರಿಃ ಪ್ರಥಿತಪ್ರಭಾವೋ ವೃದ್ಧಾದ್ರಿರಪ್ಯೇವ ಮಮೇಷ್ಟವಾಸಃ .. 39..  
 ಗೋಪರ್ವತಶ್ಚಾತ್ರ ವಿಭಾತಿ ಶೈಲಃ ಕಾಂಚೀ ಜಗತ್ಕಾಂಚಿತಲಿಂಗಸಂಯುತಾ .  
 ತ್ವದಾಶ್ರಯಾತ್ಕಾಂತತಮಾ ಚ ಸೈವ ತ್ವದರ್ಚನಾರ್ಥಂ ಹರಿಣಾ ಚ ಸೇವಿತಾ .. 40..  
 ಶೇಷಾಚಲಸ್ತೈಷ ಸುತಾಶ್ರಯೋ ಮಮ ತದುತ್ತರೇ ಭಾತಿ ಮಹೇಶಿ ಪಶ್ಯ .  
 ಕೈಲಾಸ ಏಷೋಽಭಿಮತೋ ಹಿ ದಕ್ಷಿಣಸ್ಸಹ್ಯಾಚಲೋ ಹ್ಯೇಷ ಯತೋ  
 ಮರುದ್ವೈಧಾ .. 41..  
 ಸಹ್ಯಾಪಗಾತೀರಗಲಿಂಗಮಂಡಲಂ ಮಹಾಪ್ರಭಾವಂ ಕಿಲ ಶೈಲಕನ್ಯೇ .  
 ಕವೇರಕನ್ಯಾತಟಲಿಂಗಸಂಘಂ ಶ್ರೀಕಂಠರತ್ನಾದಿಕಮಾತ್ಮಭೂತಂ .. 42..  
 ತಜ್ಜಂಬುಲಿಂಗಂಚ ಹರಿಸ್ತತೋಽಪಿ ಪಂಚಾಪಗೇಶಾಖ್ಯಮಹೋ ಭವಾನಿ .  
 ಕುಂಭೇಶ್ವರಂ ಲಿಂಗಮಿದಂ ಮನೋಜ್ಞಂ ತದರ್ಜುನಂಚಾಪಿ ಮಯೂರಲಿಂಗಂ ..  
 43..  
 ಶ್ಲೇತೇಶ್ವರಂ ತತ್ಪ್ರಥಿತಂ ವಿಮುಕ್ತಿದಂ ತದುತ್ತರೇ ಯದ್ವಿರಜಂ ವಿಶೋಕಂ .  
 ಹೃತ್ಪುಂಡರೀಕಂ ವಿಮಲಂ ಮಮಾಶ್ರಯಂ ಯತ್ತ್ವೈವ ಮೇ ನರ್ತನಮಂಬಿಕೇ ತ್ವಯಾ  
 .. 44..  
 ಸದೈವ ದೃಷ್ಟಂ ಪ್ರಥಿತೇ ಪ್ರದೋಷೇ ಕ್ಷಾರಾಂಬುಧೇಸ್ತೀರಗತಂ ಸುಪುಣ್ಯದಂ .  
 ವೇದಾಖ್ಯಸತ್ಕಾನನಮಬ್ಜಸಂಜ್ಞಂ ಲಿಂಗಾವೃತಂ ತತ್ಕಮಲಾಲಯಾಖ್ಯಂ .. 45..  
 ಶ್ರೀಸುಂದರಂ ವಿಷ್ಟುಪುರಂಚ ದೇವಿ ತತೋಽಪಿ ತದ್ವಿಷ್ವಪಗಗಂಧಮಾದನೇ .  
 ನಗೋತ್ತಮೇ ಲಿಂಗವರಂ ಮಮಾಂಬಿಕೇ .. 46..  
 ಹರಿಃ ಪುರಾ ಭಾರ್ಗವಜೇನ ಶಪ್ತೋ ಭಾರ್ಯಾವಿಯುಕ್ತೋಽಪ್ಯಹನತ್ಸರಾವಣಂ .

ತೇನೈವ ತತ್ಪೂಜಿತಮಂಬಿಕೇಽದ್ಯ ಪಶ್ಯಾಧುನಾ ಸೇತುವರಂ ಸುಪುಣ್ಯಂ .. 47..  
ತತ್ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪುಣ್ಯತಮಂ ಮಮಾಂಬಿಕೇ ಹಾಲಾಸ್ಯಸಂಜ್ಞಂ ವರವೇಣುಸಂಜ್ಞಂ .  
ತತ್ತ್ಯೇವ ತಾಮ್ರಾಚಲಸಂಗತೋಽಭಿಸ್ತತ್ತೀರಸಂಸ್ಥಾನ್ಯಪಿ ದೇವಿ ಪಶ್ಯ .. 48..  
ಲಿಂಗಾನಿ ತುಂಗಾನಿ ಮನೋಹರಾಣಿ ಮಹೇಂದ್ರಶೈಲೋ ಮಲಯಶ್ಚ ಶೈಲಃ .  
ಏತಾನಿ ತೇ ಕ್ಷೇತ್ರವರಾಣಿ ದೇವಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾನಿ ಚ ಶ್ರೋತ್ರವರೈಶ್ಚುತಾನಿ .. 49..  
ಪಾಪಾದ್ರಿಮೌಲೇರ್ಭಿದುರಾಣಿ ಪಶ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೇಕ್ಷಣೇನಾಪಿ ವಿಮುಕ್ತಪಾಪಾಃ .. 50..  
ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಾಂಚ ಪತಿಸ್ತದೈವ ಕಥಿತೋ ವೇದೇಷು ಪಶ್ಯಾದರಾ-  
ದಾರಾತ್ಸರ್ವಜಗದ್ಗತೋಽಪಿ ವಿದುಷಾಂ ದುಷ್ಟಾತ್ಮನಾಂ ಶೈಲಜೇ .  
ಕಷ್ಟಾನ್ಯಪ್ಯಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ಯೋಽತ್ರ ವಿಹಿತಃ ಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ವಾ ಸಾದರ-  
ಸ್ತಸ್ಮೈ ತಾಂ ವಿತರಾಮಿ ಮುಕ್ತಿಮಗಜೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷಭಸ್ಮಾದರೇ .. 51..  
.. ಇತಿ ಶಿವರಹಸ್ಯಾಂತರ್ಗತೇ ಮಾಹೇಶ್ವರಾಖ್ಯೇ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಾದಿಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವರ್ಣನಂ

- .. ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯಂ . ಮಾಹೇಶ್ವರಾಖ್ಯಃ ಪ್ರಥಮಾಂಶಃ . ಅಧ್ಯಾಯಃ 20 -  
ಕ್ಷೇತ್ರವರ್ಣನಂ . 16-51..

- .. shrIshivarahasyam . mAheshvarAkhyah prathamAMshaH . adhyAyaH 20 -  
kShetravarNanam . 16-51..

Notes:

In addition to continuation about description about Mount Kailāsa ಕೈಲಾಸ ಶೈಲ, Śiva ಶಿವ  
outlines to Devī ದೇವೀ about several Śivakṣetra ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರ - including the Jyotirlinga  
ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ.

Śivarahasyam Aṃśaḥ-1 (Māheśvarākhyā) ಶಿವರಹಸ್ಯಂ ಅಂಶಃ-1 (ಮಾಹೇಶ್ವರಾಖ್ಯ) has  
several descriptions about Mount Kailāsa ಕೈಲಾಸ ಶೈಲ and Śiva ಶಿವ. Selected verses  
from some of the chapters are presented here.

Encoded and proofread by Ruma Dewan

*Jyotirlingadishivakshetravarnanam*

pdf was typeset on December 17, 2023

Please send corrections to [sanskrit@cheerful.com](mailto:sanskrit@cheerful.com)

